

Preek in de dienst voor kerk en wijk, Capelle-Schollevaar, 24 juni 2012, 16.00 uur

Jaarthema: '10 x een nieuws-dienst. Wat zegt God over de actualiteit?'

Thema: 'Slagen of zakken: ben ik goed genoeg?' Bijbelgedeelten: Markus 10: 17-27 en Romeinen 3: 21-26

1. De vlag uit... of niet.

Deze week worden op de meeste middelbare scholen de diploma's uitgereikt. Wat heerlijk als je na jarenlang blokken eindelijk dat papiertje in handen krijgt! Natuurlijk: sommigen halen het fluitend, en het lijkt wel of ze er niets voor hoeven doen. Maar toch: het is hel wat! En tegelijk is er ook de teleurstelling. Er zijn ook huizen waar de vlag niet uitging, terwijl dat toch eigenlijk toch wel de hoop was. Ja, dat is de realiteit: je kunt slagen, en je kunt ook zakken.

2. Ben ik goed genoeg???

Dat hele gevoel rondom die examens, dat zie je eigenlijk terugkomen op alle terreinen van het leven. Je kunt een *winner* zijn, en je kunt een *loser* zijn. Sommige mensen lijken, voor het oog althans, héél tevreden te zijn met zichzelf. Daar kun je kriebelig van worden, als je een ander hoort vertellen hoe goed hij het allemaal kan en weet. Ik denk, als we héél eerlijk zijn, dat bij de meesten van ons een ander gevoel overheerst. Natuurlijk, er zijn best terreinen waarop we goede dingen mogen doen. Er is echt reden om dankbaar te zijn over een aantal zaken in ons leven. Maar tegelijkertijd is er ook altijd die stem van binnen, die je aanklaagt. Want er gaan ook dingen niet goed. Je kunt eindeloos geplaagd worden door schuldgevoelens. Bijvoorbeeld: je hebt een gezin, en je hebt je werk. Hoe moet je dat combineren? Je leest weleens over onderzoeken waaruit blijkt dat verreweg de meeste werkende moeders last hebben van schuldgevoelens. Zeker als je kind ziek is en je kunt niet zelf voor dat kind zorgen. Je wilt het allemaal goed doen en het lukt niet.

En hoe is het met de vaders? Vaak is het bééld, naar buiten, dat vaders maar hun gang gaan, en zich weinig aantrekken van de zorg voor hun gezin. Maar hoe is het in werkelijkheid? Hoeveel vaders zoeken ook niet wanhopig naar een manier om alles te combineren? En hoeveel oudere mannen hebben geen schuldgevoel omdat ze in hun leven zo vaak van huis zijn geweest en hun vrouw de zaken thuis lieten opknappen? Je wilt het allemaal goed doen en toch lukt het niet. Een heel ander voorbeeld. Elke dag weer heb je spijt over opmerkingen die je maakte, bijvoorbeeld in de roddelsfeer. Of geheimen die je per ongeluk toch doorvertelde. En elke keer weer neem je je voor: 'Nú moet het anders!' En elke keer weer faal je.

Je kunt schuldgevoelens hebben, je kunt minderwaardigheidsgevoelens hebben. 'Ik kom niet leuk over, ik ben te kort of te lang of te dik of te dun. Ik kan niet leuk met mensen praten. Ik begrijp vaak niet zo snel wat mensen bedoelen. Ik heb veel te weinig opleiding.' Enzovoorts enzovoorts.

'Ben ik goed genoeg????!!!!'

3. Het leven als permanent examen

'Ben ik goed genoeg?' Is dat vaak niet je vraag, als mens? Je wilt het wel, maar het lukt vaak niet! Je legt de lat altijd hoger dan wat haalbaar is. En als je dat zelf niet doet, dan doen anderen het wel. In ieder geval in je eigen beleving. Voor je gevoel is er ergens een norm, en daaraan moet je

voldoen. Je moet als het ware een voldoende halen, je moet een 5,5 scoren, of liefst hoger. Ook in bijna alle godsdiensten is dit het patroon. Er is een norm, en die norm moet je halen. Doe je dat niet, dan word je niet geaccepteerd.

Ik zat een keer in een forum, in Eindhoven op de Universiteit, met een moslim, een christen en een antroposoof. Ik mocht dat gesprek leiden, en ik weet nog precies wat de moslim zei die naast me zat. Hij zei: 'Het leven is voor mij één permanent examen.'

Eén permanent examen. Er zijn wetten, en daar moet je aan voldoen. En aan het eind van je leven wordt de balans opgemaakt: ben je goed genoeg, dan mag je naar de hemel, ben je niet goed genoeg, dan ga je verloren, dan ga je naar de hel.

Die balans, zo'n weegschaal, die zie je in de meeste godsdiensten terugkomen. Dat was al in oud Egypte zo, en je ziet het ook in het Jodendom. Je moet je houden aan de wetten in de eerste vijf boeken van de Bijbel, de torah, en dan zal God aan het einde van je leven een oordeel uitspreken. Heb je je voldoende aan die wetten gehouden, of toch niet? Ben je goed genoeg? Of niet?

Of heb je soms een herexamen? Die gedachte zie je óók terugkomen, toegepast op het geestelijk leven. In de Rooms-Katholieke kerk werd het vagevuur uitgevonden: voor wie niet goed genoeg is voor de hemel, maar niet slecht genoeg voor de hel. Zo iemand krijgt als het ware een herexamen, en mag in het vagevuur een stuk verbetering laten zien. Dan ligt alsnog de weg naar de hemel open.

En dan de Bijbel: hoe zit dit allemaal in de Bijbel? Klopt het, dat God aan het eind van ons leven met een weegschaal klaar staat? Dat Hij dan onze prestaties beoordeelt en ons laat slagen of laat zakken?

Het is de vraag van de rijke man, die bij Jezus komt. Mattheüs noemt hem een jonge man. Een twintiger. 'Goede meester', vraagt hij, 'wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven?' Anders gezegd: 'Wanneer ben ik goed genoeg?'

Jezus begint met een vraag: 'Waarom noemt u Mij goed? Niemand is goed, behalve God.' Oftewel: 'Weet je wat je zegt als je iemand goed noemt? Wat is eigenlijk goed? Wist je wel dat er maar Eén echt goed is, dat is God!'

Voelt u wel dat dit niet zomaar een losse opmerking is van Jezus? Dit is al zijn eerste antwoord. In feite zegt Jezus: 'Je kunt dat wel zo achteloos zeggen, en onder mensen gebeurt dat natuurlijk heel vaak. "Dat is een goede kerel! En dat is een best mens!" Maar als je nadenkt over wie echt goed is, dan valt ieder mens door de mand. Dan blijft er maar Eén over die goed is, echt goed. En dat is God.' Jezus zet hier de zaak al meteen op scherp. Als mens kun je denken dat je met een zesje al goed bent. Maar in de ogen van God is alleen het volmaakte goed. En geen mens haalt die norm. Geen mens! Niemand is goed, alleen God. Met zijn vraag lokt Jezus deze jongeman ook uit zijn tent. 'Waarom noemt u Mij goed? Weet u dat die term "goed" alleen van toepassing is op God Zelf?' Daarachter ligt een andere vraag: 'Geloof je dat Ik God ben?'

Na deze eerste stap gaat Jezus over naar de tweede. Hij zegt: 'U kent de geboden, pleeg geen moord, pleeg geen overspel, steel niet, leg geen vals getuigenis af, bedrieg niemand, toon eerbied voor uw vader en uw moeder.' Jezus somt er zo een paar op, als voorbeelden. 'Ja!' zegt de jongeman, 'Ik heb me aan al die geboden gehouden, van jongsaf aan!'

En dan staat er, in vers 21: 'Jezus keek hem liefdevol aan...' Jezus hield van deze man. Je kon aan alles merken dat deze jonge kerel een warm hart had voor God. Jezus ziet zijn enthousiasme. Hij ziet zijn inzet: deze twintiger wil echt gaan voor God!

Jezus houdt van hem, omdat hij zijn liefde ziet, zijn liefde voor God. Die liefde is echt. En hij is er ook echt mee bezig: 'Ik wil graag voor eeuwig bij God wonen! Ik wil het eeuwige leven ontvangen! Hoe kan dat? Wat moet ik dan doen?' Stel jij die vraag weleens? En u, vraagt u zich dat weleens af? Wat moet ik doen om aan het eeuwige leven deel te krijgen? Dat is een goede vraag! Die moeten we onszelf maar eens wat vaker stellen. En ook God moeten we vraag stellen: 'Here God, wat moet ik doen om eeuwig leven te ontvangen?'

4. Het geheim: Jezus volgen!

De geboden heeft deze jongeman allenmaal gehouden. En dan zegt Jezus: 'Eén ding ontbreekt u, ga naar huis, verkoop alles wat u hebt en geef het geld aan de armen, dan zult u een schat in de hemel bezitten. Kom dan terug en volg Mij.'

En dat éne, dat is nou net een stap te ver. Want deze jongeman is rijk, erg rijk. Alles verkopen? Zijn hele bezit... weg? En zelfs de opbrengt weggeven? Dat gaat hem te ver.

Wat zegt Jezus hier eigenlijk? Legt Hij de lat nóg hoger dan de Tien geboden? Moet je nóg meer je best doen? Nee, dat niet!

Wat doet Jezus hier? Hij gaat precies in op de vraag! Deel hebben aan het eeuwige leven, dat betekent: voor altijd één zijn met God. Voor altijd die eenheid met Hem ervaren. dat kun je niet bereiken door nóg meer op je tenen te lopen, en het nóg beter te doen, nóg hogere cijfers...

Nee, dat bereik je alleen door het over een heel andere boeg te gooien: door je aan God over te geven. Jezus zegt: 'Waarom noem je Mij goed? Weet je wel dat alleen God goed is? En als je Mij dan goed noemt, weet je dan dat je in Mij God Zelf ontmoet? En als je dan eeuwig leven wilt vinden, wat zou je dan anders willen dan mij volgen? Dicht bij Mij zijn?'

Waar het om gaat, dat is niet de **prestatie**, maar de **relatie**. De vraag is niet: 'Ben ik goed genoeg?' Want dat ben je nooit! Alléén God is goed genoeg! Alleen Hij is werkelijk goed! De vraag is: 'Wil je jezelf overgeven? Gaat het je werkelijk om de eenheid met God?' En bij die totale overgave, daar hoort natuurlijk ook bij, dat je loskomt van al je aardse bezit. Dat bezit is toch ook van God? De vraag is wat Hij wil dat je daarmee doet.

'Kom hier en volg Mij', zegt Jezus. En Paulus maakt duidelijk waar dat op uitloopt. Als je Jezus volgt, dan loopt het uit op het kruis. Dan sta je daar, bij het kruis van Jezus, en dan zie je dat Hij daar hangt... voor jou! Paulus zegt: 'Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God.' Niemand is goed genoeg! Niemand! Geen Jood, en geen niet-Jood. Helemaal niemand! Als het aan ons lag,

kwam niemand in het eeuwige leven! Die weg van je best doen, al meer je best doen, en nog meer op je tenen lopen, dat is een doodlopende weg. God is zó volmaakt, zó goed, er blijft altijd een kloof gapen, een diepe kloof tussen Zijn volmaaktheid en onze onvolmaaktheid. Hoe wil je nou ooit eeuwig leven ontvangen in de nabijheid van de heilige God?! De *heilige* God?!

5. Geloof in de Gids! Hij is de weg!

En toch, en toch... 'God schenkt vrijspraak aan allen die in Jezus Christus geloven.' De enige weg naar het eeuwige leven is de weg achter Jezus aan. 'Kom hier en volg Mij'. Volledig vertrouwen op Hem. Hij heeft onze schuld betaald aan het kruis. Hij heeft de straf gedragen voor onze zonden. Hij is de weg?

'Ben ik goed genoeg?' Nee! Nooit! Ik red het niet! Maar de grote vraag is: 'Is Hij goed genoeg?' En dat is Hij! Jezus heeft door Zijn offer aan het kruis voor ons de weg gebaad. Hij heeft voor ons betaald. En dus is de rekening werkelijk voldaan! En verscheurd. Wie bij Jezus hoort, is vrij!

Wil je de weg vinden naar het eeuwige leven? Dan is niet meer de vraag: 'Ben ik goed genoeg?' Dan is de vraag: 'Volg ik Jezus?' Hij is de weg!

Er was een ontdekkingsreiziger, die het oerwoud in trok, de jungle van Zuid-Amerika, samen met een gids. Eerst waren er nog wegen, toen waren er nog paden, toen waren er nog paadjes, en toen was er niets meer. De gids en hij moesten met een kapmes zichzelf een weg banen om verder te komen. Dat ging zo door, uur na uur. De ontdekkingsreiziger werd bang. Want de zon begon al te dalen. Hoe moest dat aflopen, hier in de jungle, zonder weg, zonder pad? In de *middle of nowhere*? Zelfs een kompas had geen enkel nut meer. Op een gegeven moment werd hij wanhopig, en hij riep: 'Hoe moeten we hier uitkomen? Er is nergens een weg!' Toen draaide de gids zich om en keek hem aan. En hij zei, heel eenvoudig: 'Ik ben de weg.'

'Ben ik goed genoeg?' Dat is niet de vraag. De vraag is: 'Volg ik de goede Gids?' Als ik met die Gids, met Jezus Christus, uitkom bij God, dan is het goed. Hij zegt het: 'Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven, niemand komt tot de Vader dan door Mij.'

Ik eindig met een gedicht van Nel Benschop. Het gedicht heeft een titel die past bij het thema van vandaag. **Examen**, zo heet het gedicht.

*Gij zat achter de tafel, Heer, ik zat er bevend voor.
Ik moest bekennen: 'k had veel harder kunnen werken,
Gij zoudt het na het eerste antwoord zeker merken.
Ik vreesde voor het resultaat- ik kwam er vast niet door!*

*En naast U aan de tafel schreef Uw Zoon het protocol.
Ik moest op zoveel vragen het antwoord schuldig blijven,
en groter werd mijn angst, terwijl Hij zat te schrijven,
want er stond haast geen enkele plus...*

- van minnen stond het vol!

*En toen ik wachtte op de uitslag wist ik: het is niet goed.
Maar Jezus riep mij binnen- ik voelde de adem stikken.
Ik was geslaagd! Niet door mijn eigen harde blokken.
Hij maakte van de minnen kruisjes met Zijn rode bloed.
Amen.*